

man vil gøre noget alvorligt, som vil ændre udviklingen.

At vi må have EU på banen er sikkert. Rusland vil med garanti give en blæsende god dag i alle mulige erklæringer om krænkelse af menneskerettigheder osv., de er i hvert fald ikke en by i Rusland. Der skal håndfaste tiltag til. EU har de økonomiske muskler til at presse Rusland. Europa-Parlamentet siger udtrykkeligt i sin erklæring, at man, når tid kommer, må bruge de metoder, der er til rådighed, og det er altså ikke krigsriske metoder, men alligevel nogle, som russerne vil have respekt for, i modsætning til hvad de bliver udsat for i øjeblikket.

Så er der endelig en vinkel, jeg godt vil nævne her, og den fremgår også af en henvendelse, som flere af os har fået i dag fra Tjetjenienkomiteen, som drejer sig om det udeblivende retsopgør. I Vesteuropa fik vi et retsopgør med nazismen, og trods grimme troldefjæs her og der er der ingen fare for nazismens genkomst. Men i Rusland, i Sovjetunionen, er der aldrig lavet et retsopgør med Stalin, en grundig opklaring af, hvad der skete i Stalintiden, og nu dukker det autoritære styre frem igen, uden at nogen for alvor gør indsigtelse.

Det kan blive en meget farlig situation for os alle sammen, og jeg vil godt her spørge ministeren, om han ikke vil reflektere på det, der også står i Europa-Parlamentets vedtagelse om, hvordan man får igangsat en grundig undersøgelse, sådan at det forsømte kan blive indhentet også i forhold til Stalintidens forbrydelser over for en række af de folkeslag, som Stalin maltrakterede.

Niels Helveg Petersen (RV):

Inden jeg vender mig til selve hovedsagen, vil jeg gerne spørge udenrigsministeren, under hvem sagen ikke henhører, det er jeg på det rene med, om den praksis, der følges af danske asylmyndigheder ved behandlingen af tjetjenske asylansøgere. Jeg synes, at det, da sagen har været rejst i pressen i dag, vil være på sin plads, at udenrigsministeren redegjorde for den praksis, som følges.

Kl. 16.10

Det er umuligt at sige noget som helst positivt om situationen i Tjetjenien eller om udviklingen i Tjetjenien. Rapporterne fra menneskerettighedsorganisationer taler et uhyggeligt sprog om vilkårlig magtanvendelse, om terror, om tortur og mennesker, der forsvinder eller

mishandles, om lovløshed og retsløshed; og der er ikke nogen bedring i sigte.

Det er, som om de kræfter, der vil en mere fredelig udvikling, som ønsker forsoning frem for vold, forbliver svage i alle sider af konflikten. Det internationale samfund kan ikke rigtig komme til at hjælpe på blot en nogenlunde normal måde, end ikke OSCE. Tidligere var der dog en OSCE-mission i Tjetjenien. Tjetjenien udgør således i alle måder en sort plet.

Det er fuldt forståeligt, at Rusland er nødt til at bekæmpe tjetjensk terror af den type, vi har set i teatret i Moskva og i undergrundsbannerne. Ingen vil bestride Ruslands ret til at forsøge at beskytte sig imod den type af terror. Selvfølgelig ikke. Men man kan behøje Rusland, at Rusland ikke har gjort et konsekvent og tilstrækkelig helhjertet forsøg på at tilvejebringe det, som er den eneste mulige løsning, nemlig en politisk forhandlet løsning. Hvad gør vi i den situation? Ja, vi har jo ikke anden mulighed end at blive ved med at presse på.

Jeg er enig med de ordførere, der tidligere har sagt, at EU her selvfølgelig er afgørende. EU, men også alle andre internationale organisationer, som kan tænkes at spille en rolle, bør tages i anvendelse. Ud over EU er det OSCE, det er Europarådet. Det er sågar også inden for NATO, hvor Rusland og NATO-landene jo har et samtaleforum, hvor man diskuterer sikkerhedsproblemer. Også dette forum bør benyttes til at forklare over for Rusland, at det, der foregår i Tjetjenien, gør et overordentlig ubehageligt indtryk i den del af verden, hvor vi bor.

Derfor mener jeg, at det er et hovedpunkt, som det også fremgår af det forslag til vedtagelse, der er fremsat, at vi opfordrer regeringen til direkte, dvs. tosidedigt, og så igennem EU og det øvrige internationale samfund at blive ved med at trykke på de russiske myndigheder. Det er den vej, vi nu engang har til vores rådighed. Det er ikke så meget, desværre, men jeg ser ikke andre muligheder.

Så har jeg lige et par bemærkninger til hr. Jesper Langballe, som sagde noget, der glædede mig meget. Jeg kan jo ikke gøre det bedre end domstolene, sagde hr. Langballe. Nu husker jeg en sag, hvor hr. Langballes partileder mente, at hun kunne gøre det meget bedre end den danske Højesteret. Det ser ud til, at der sker nogle fremskridt i erkendelsen af domstolenes rolle. Det kan man da i hvert fald glæde sig over.